

การพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกระยะแพร่กระจายไปไขสันหลังได้รับการรักษาด้วยการผ่าตัด การฉายรังสี ตามด้วยเคมีบำบัดและมีความวิตกกังวล

อุดมพร สวนขวัญ

บทคัดย่อ การแพร่กระจายของมะเร็งปากมดลูกไปไขสันหลัง อาจจะไม่ใช่สาเหตุสำคัญของการเสียชีวิตของผู้ป่วย แต่ส่งผลให้เกิดภาวะแทรกซ้อนหลายประการได้แก่ อาการปวดกระดูก (Bone pain) ภาวะกระดูกหักจากพยาธิสภาพ (Pathological fracture) ระดับแคลเซียมในเลือดสูง (Hypercalcemia) ภาวะที่ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้เนื่องจากการกดทับไขสันหลัง เป็นต้น ซึ่งภาวะแทรกซ้อนเหล่านี้ทำให้เกิดความทุกข์ทรมานแก่ผู้ป่วยและครอบครัวเป็นอย่างมาก ผู้ป่วยต้องนอนพักในโรงพยาบาลนานขึ้น เสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลเพิ่มมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อจิตใจซึ่งพบว่า ผู้ป่วยมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการรักษาและระยะของโรคที่มีการแพร่กระจายไปไขสันหลัง ขาสองข้างอ่อนแรง ช่วยเหลือตัวเองได้น้อย กลัวเป็นภาระของครอบครัว เสียความมีคุณค่าในตัวเอง มีคุณภาพชีวิตลดลง

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพยาธิสภาพ การดำเนินของโรค การรักษาและแนวทางการพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกระยะแพร่กระจายไปไขสันหลังได้รับการรักษาด้วยการผ่าตัด การฉายรังสีตามด้วยเคมีบำบัดและมีความวิตกกังวล

วิธีการศึกษา เลือกกรณีศึกษาจากผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกระยะแพร่กระจายไปไขสันหลังได้รับการรักษาด้วยการผ่าตัด การฉายรังสีตามด้วยเคมีบำบัดและมีความวิตกกังวล จำนวน 1 ราย โดยใช้กระบวนการพยาบาล การดูแลผู้ป่วยตั้งแต่แรกเริ่ม และการดูแลต่อเนื่องจนถึงการวางแผนจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล

ผลการศึกษา ผู้ป่วยหญิงไทย อายุ 43 ปี สัญชาติไทย การวินิจฉัย CA cervix IIIc2 (recurrence) with develop bone metastasis with complete cord compression หลังการผ่าตัด แพทย์วางแผนการรักษาด้วยการฉายรังสีตามด้วยยาเคมีบำบัดบำบัด สูตร Paclitaxel/cisplatin ทุก 3 สัปดาห์ จำนวน 6 cycle วัตถุประสงค์การรักษา เพื่อบรรเทาอาการหรือเพื่อเพิ่มระยะเวลาการอยู่รอด (Palliative treatment) ผู้ป่วยได้รับการรักษาด้วยการฉายรังสีจำนวน 10 ครั้ง และได้รับยาเคมีจำนวน 3 Cycle ผู้ป่วยมีขาอ่อนแรง ช่วยเหลือตัวเองได้น้อย มีความวิตกกังวลเนื่องจากโรคมมีการลุกลาม กลัวเป็นภาระต่อครอบครัว และต้องรับการรักษาต่อด้วยการฉายรังสีและเคมีบำบัด รวมระยะเวลารับไว้ในการดูแล 85 วัน การวางแผนการจำหน่ายตั้งแต่แรกเริ่ม จนถึงวันจำหน่ายตามรูปแบบ D-METHOD และการดูแลหลังการจำหน่ายตามแนวทางการเยี่ยมดูแลผู้ป่วยและครอบครัว โดยทีมสุขภาพ (Home health care) วางแผนและทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อช่วยเหลือความก้าวหน้าของโรคและช่วยให้ผู้ป่วยมีชีวิตอยู่ที่บ้านโดยใช้ความสามารถของตนเองให้ได้มากที่สุด ส่งผลให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

สรุปและข้อเสนอแนะ บทบาทของพยาบาลที่สำคัญคือการส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเอง นอกจากการให้ความรู้ การให้คำแนะนำ การให้การปรึกษาและให้กำลังใจเมื่อผู้ป่วยเกิดปัญหา ยังเป็นผู้ประสานความร่วมมือระหว่างบุคลากรทีมสุขภาพกับผู้ป่วย เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการรักษาและการดูแลตนเองของผู้ป่วยและญาติอย่างเต็มที่

คำสำคัญ โรคมะเร็งปากมดลูกระยะแพร่กระจาย ฉายรังสี เคมีบำบัด ความวิตกกังวล